

**Kamer
van Volksvertegenwoordigers**

ZIJTING 1971-1m.

22 MAART 1972

VERVOLGINGEN

ten laste van een lid
van de Kamer van Volksvertegenwoordigers.

VERSLAG

NAMENS
DE BIJZONDERE COMMISSIE (1)

UITGEBRACHT DOOR DE HEER DEFRAIGNE.

DAMES EN HEREN,

I. De feiten.

In *Volksgazet* van 28 april, 30 april, 1 en 2 mei 1971 verschenen twee artikelen waarin de naam van Gery Van Exem geciteerd wordt. Dit artikel handelt over een geschil dat in een politieke partij is gerezen naar aanleiding van de benoeming van de heer Van Exem tot lid van de C.O.O., naar het heet dank zij stemmen van andere politieke partijen.

Op 6 mei 1971 stuurde de heer Gery Van Exem, bij twee aangetekende brieven, gedateerd 6 mei 1971, een recht van antwoord naar het dagblad *Volksgazet*.

Die brieven werden verzonden op Ia en 11 mei 1971 en zijn op de redactie van het dagblad toegekomen op II en 12 mei 1971.

Op 10 augustus 1971 stelde de heer Van Exem zich burgerlijke partij voor de dienstdoende onderzoeksrechter tegen de heer Van Eynde in zijn hoedanigheid van verantwoordelijk uitgever van het dagblad *Volksgazet*.

Pas 50 dagen later, op 30 september, daags na de publicatie in het *Belgisch Staatsblad* van het koninklijk besluit van 22 september 1971 houdende ontbinding van de Wetgevende Kamers, vroeg de procureur des Konings te Antwerpen in een nota met de melding („zeer dringend“) aan de hoofdcommissaris voor gerechtelijke opdrachten de uitgever van het dagblad *Volksgazet* te identificeren.

(1) Samenstelling van Je Bijzondere commissie :

Voorzitter : de heer Charpentier.

Leden : de heren Charpentier, Duerinck. - de heren Boel, Deruelles, - de heer Defraigne, - de heer Rouelle.

**Chambre
des Représentants**

SESSION 1971-tm..

22 MARS 1972

POURSUITES

à charge d'un membre
de la Chambre des Représentants.

RAPPORT

FAIT AU NOM
DE LA COMMISSION SPECIALE (1)
PAR M. DEFRAIGNE.

MESDAMES, MESSIEURS,

I. Les faits.

Le journal *Volksgazet* publie dans ses numéros des 28 avril, 30 avril, 1er et 2 mai 1971, deux articles dans lesquels le nommé Gery Van Exem est cité. Cet article concerne un différend né au sein d'un parti politique à la suite de la désignation de M. Van Exem comme membre de la C.A.P., grâce, dit-on, à des voix émanant d'autres partis politiques.

Le 6 mai 1971, M. Gery Van Exem fait parvenir, par deux lettres recommandées, un droit de réponse au journal *Volksgazet*.

Ces lettres ont été expédiées les Ia et II mai 1971. Elles sont parvenues à la rédaction du journal les 11 et 12 mai 1971.

Le 10 août 1971, M. Van Exem se constitue partie civile en mains du juge d'instruction de service, notamment contre M. Van Eynde en sa qualité d'éditeur responsable du journal *Volksgazet*.

C'est le 30 septembre seulement, lendemain de la publication au *Moniteur belge* de l'arrêté royal du 22 septembre portant dissolution des Chambres législatives, c'est-à-dire cinquante jours plus tard que, par une apostille portant la mention "très urgent", le procureur du Roi à Anvers demande au commissaire en chef aux délégations judiciaires d'identifier l'éditeur du journal *Volksgazet*.

(1) Composition de la Commission spéciale

Président: M. Charpentier.

Membres: MM. Charpentier, Duerinck. - MM. Boel, Deruelles. - M. Defraigne. - M. Rouelle.

De heer Van Eynde, die niet de auteur is van het bedoelde artikel, werd door de onderzoeksrechter verhoord en heeft in de loop van de ondervraging medegedeeld dat de inlassing van het recht van antwoord geweigerd werd omdat :

- 1) het eerste artikel dat het recht van antwoord bevatte, eveneens de namen vermeldde van particulieren die ongewijfeld op hun beurt het recht van antwoord zouden hebben ingeroeopen;
- 2) het tweede artikel beledigend was voor een medewerker van de heer Van Eynde.

2. Juridische aspecten van het probleem.

De zaak is bij de Kamer aanhangig gemaakt op grond van artikel 45 van de Grondwet waarvan het eerste lid bepaalt dat « geen lid van een van beide Kamers tijdens de zitting in strafzaken kan worden vervolgd of aangehouden dan met verlof van de Kamer waarvan hij deel uitmaakt, behalve bij ontdekking op heter daad. »

Het derde lid bepaalt wat volgt: « De hechtenis of de vervolging van een lid van een van beide Kamers wordt tijdens de zitting en voor haar gehele duur geschorst indien de Kamer het vordert ».

Het eerste lid heeft een uitgesproken algemene strekking. Behoudens het geval van heter daad, d.w.z. voor een misdrijf dat op het ogenblik zelf begaan wordt of dat zoeven is begaan, is de toestemming van de Kamer, waarvan het lid deel uitmaakt, vereist om de laatstgenoemde gedurende de zitting te kunnen vervolgen.

Uit de tekst van het 1de lid van artikel 45 is afgeleid dat, indien de vervolgingen werden aangevangen buiten de duur van de zitting, zij slechts worden geschorst indien de Kamer zulks vordert.

Deze tekst geldt voor het geval waarin de vervolgingen aangevangen werden op het ogenblik waarop de parlementaire zitting nog niet geopend was of wanneer de beklaagde parlementair geworden is nadat hij in betichting gesteld was.

Het 3de lid strekt ertoe de bevoegdheid van de Kamer in die gevallen vast te stellen. Anderzijds is er in geval van heter daad geen verlof tot het instellen van vervolgingen vereist, doch de Kamer kan de schorsing van de vervolgingen vorderen. Die vordering heeft slechts uitwerking voor de duur van de zitting.

De parlementaire onschendbaarheid raakt de openbare orde. Het kamerlid kan er niet van afzien.

De Commissie heeft daarom de vroegere rechtspraak terzake bestudeerd en heeft geconstaterd dat de toetsneming tot vervolging geweigerd werd telkens wanneer de betichting van zeer gering belang of wanneer ze klaarblijkelijk ongegrond was; telkens wanneer hetzelfde bij de vervolgingen, hetzelfde bij de gepleegde daden een politiek element in het licht trad; telkens ook wanneer de vervolgingen de uitoefening van het politiek ambtaat konden belarmmeren (verslag van de heer Fimrners, 9 juni 1959, n° 261/1).

Daaruit kan niet afgeleid worden dat de Kamer een onderzoekslichaam zijn en dat hun enigcrlei gerechtelijke bevoegdheid wordt toegekend, wij moeren alleen nagaan of het past verlof te verlenen tot het instellen van vervolgingen.

In het ouderhavige geval heeft de commissie vastgesteld dat het gaat om een louter politieke aanglegenhed. Zij was dan ook van oordelen dat er reden bestaat om de schorsing te vorderen van de tegen de heer Van Eynde ingestelde vervolgingen.

M. Van Eynde qui n'est pas l'auteur de l'article incriminé, a été entendu par le juge d'instruction et a fait valoir au cours de son interrogatoire que l'insertion était refusée parce que:

- 1) le 1er article comportant droit de réponse citait à son tour des noms de particuliers qui n'auraient pas manqué d'invoquer également leur droit à réponse;
- 2) le second article contenait des termes injurieux pour un collaborateur de M. Van Eynde.

2. Le problème en droit.

La Chambre est saisie sur base de l'article 45 de la Constitution. En son alinéa premier, cet article dispose que : « aucun membre de l'une ou l'autre Chambre ne peut, pendant la durée de la session, être poursuivi ou arrêté en matière de répression, qu'avec l'autorisation de la Chambre dont il fait partie, sauf le cas de flagrant délit »;

L'alinéa 3 dispose que: «la détention ou la poursuite d'un membre de l'une ou de l'autre Chambre est suspendue pendant la session et pour toute sa durée, si la Chambre le requiert ».

La portée de l'alinéa 1er est absolument générale. A l'exception du flagrant délit, c'est-à-dire de l'infraction qui se commet actuellement ou qui vient de se commettre, il faut, pour poursuivre un membre de la Chambre pendant la durée de la session, l'autorisation de l'Assemblée dont il fait partie.

Du libellé de l'alinéa 3 de l'article 45, il a été déduit que si des poursuites sont commencées en dehors de la session, elles ne seront interrompues que si la Chambre requiert qu'il en soit ainsi.

Ce texte vise l'hypothèse des poursuites commencées alors que la session parlementaire n'est pas ouverte ou alors que la personne inculpée est devenue parlementaire après sa mise en prévention.

L'alinéa 3 a pour but de déterminer la portée des pouvoirs de la Chambre en ce cas. D'autre part, s'il y a flagrant délit, l'autorisation des poursuites n'est pas nécessaire, mais la Chambre peut requérir que ces poursuites soient suspendues, sa réquisition n'ayant d'effet que pendant la durée de la session.

L'immunité parlementaire est d'ordre public. Le parlementaire ne peut y renoncer..

Dès lors, la Commission a examiné la jurisprudence antérieure et a pu constater que l'autorisation de poursuite était refusée chaque fois que l'inculpation se révèle d'une importance minime, chaque fois que l'inculpation est manifestement sans fondement; chaque fois qu'un élément politique se révèle soit à l'occasion des poursuites, soit pour les actes commis; chaque fois également que les poursuites sont de nature à entraver l'exercice du mandat politique (rapport de M. Firnmers, 9 juin 1959, n° 261/1).

Sans que l'on puisse en déduire que les Chambres sont des organes d'instruction et tout en leur accordant une attribution de caractère judiciaire, l'assemblée doit juger de l'opportunité d'autoriser les poursuites.

En l'espèce, la commission constatant qu'il s'agit d'une affaire à caractère exclusivement politique, a estimé qu'il y avait lieu de requérir la suspension des poursuites à charge de M. Van Eynde.

De commissie merkt op dat het niet wenselijk is dat de gerechtelijke overheid het einde van de zitting of de ontbinding van het Parlement afwacht om vervolgingen in te stellen en de Kamer aldus te verplichten de schorsing ervan te vorderen overeenkomstig het 3e lid van artikel 45 van de Grondwet; het is normaler dat het initiatief wordt genomen om tijdens de zitting toestemming tot vervolging te vragen, overeenkomstig het 1^oe lid van artikel 45.

De Vetsaggever.

De Voorzitter,

La commission fait remarquer qu'il n'était pas souhaitable que les autorités judiciaires attendent la clôture d'une session ou la dissolution du Parlement pour entamer des poursuites et mettre la Chambre dans le cas de devoir demander la suspension conformément à l'alinéa 3 de l'article 45 de la Constitution; il est plus normal que l'initiative soit prise de demander l'autorisation de poursuites pendant la session conformément à l'alinéa premier de l'article 45.

Le Rapporteur.

}. DEFRAIGNE.

Le President,

E. CHARPENTIER.